

26 APRIL 2009 – DERDE PAASZONDAG

EERSTE LEZING

HANDELINGEN DER APOSTELEN

3, 13-15.17-19

In die dagen zei Petrus tot het volk:

„De God van Abraham, Isaäk en Jakob, de God van onze vaders, heeft zijn dienaar Jezus verheerlijkt, die gij hebt overgeleverd en voor Pilatus verloochend, ofschoon deze geoordeeld had Hem in vrijheid te moeten stellen. Maar gij hebt de Heilige en Gerechte verloochend en als gunst de vrijlating van een moordenaar gevraagd. De Vorst des levens daartegen hebt gij gedood. God heeft Hem evenwel uit de doden doen opstaan; daarvan zijn wij getuigen.”

„Maar ik weet, broeders en zusters, dat gij in onwetendheid gehandeld hebt, evenals uw overheden. Maar wat God tevoren had aangekondigd bij monde van alle profeten, dat zijn Messias zou sterven, heeft Hij zo in vervulling doen gaan. Bekeert u dus en hebt berouw, opdat uw zonden worden uitgewist.”

TWEDE LEZING

EERSTE BRIEF VAN JOHANNES 2, 1-5a

Vrienden,

Ik schrijf u met de bedoeling dat gij niet zoudt zondigen. Maar ook al zou iemand zonde bedrijven, we hebben een voorspreker bij de Vader, Jezus Christus, die geheel zondeloos is, die al onze zonden goedmaakt en niet alleen die van ons maar die van de hele wereld. Hoe weten wij dat wij God kennen? Er is maar één bewijs: dat we ons houden aan zijn geboden. Wie zegt dat hij Hem kent, maar zich niet stoort aan zijn geboden, is een leugenaar; in zo iemand woont de waarheid niet. Maar in een mens die gehoorzaam is aan Gods woord, heeft zijn liefde werkelijk haar volmaaktheid bereikt.

EVANGELIE

LUCAS 24, 35-48

In die tijd vertelden de twee leerlingen wat er onderweg gebeurd was en hoe Jezus door hen herkend werd aan het breken van het brood. Terwijl ze daarover spraken, stond Hijzelf plotseling in hun midden en zei: „Vrede zij u. Ik ben het; vrees niet”. In hun verbijstering en schrik meenden ze een geest te zien. Maar Hij sprak tot hen: „Waarom zijt ge ontsteld en waarom komt er twijfel op in uw hart? Kijkt naar mijn handen en voeten: Ik ben het zelf. Betast Mij en kijkt: een geest heeft geen vlees en beenderen zoals ge ziet dat Ik heb.” En na zo gesproken te hebben, toonde Hij hun zijn handen en voeten.

Toen ze het van vreugde en verbazing niet konden geloven, zei Hij tot hen: „Hebt ge hier iets te eten?” Zij reikten Hem een stuk geroosterde vis aan. Hij nam het en at het voor hun ogen op. Hij sprak tot hen: „Dit zijn mijn woorden, die Ik sprak toen Ik nog bij u was. Alles moet vervuld worden wat over Mij geschreven staat in de Wet van Mozes, bij de profeten en in de psalmen.” Toen maakte Hij hun geest toegankelijk voor het begrijpen van de Schriften. Hij zei hun: „Zó spreken de Schriften over het lijden en sterven van de Messias en over zijn verrijzenis uit de doden op de derde dag, over de verkondiging onder alle volkeren, van de bekering en de vergiffenis van de zonden in zijn Naam. Te beginnen met Jeruzalem moet gij van dit alles getuigen.”

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting
’s Hertogenbosch, www.rkbijbel.nl

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

Er moet iets ‘gebeurd’ zijn

PASEN ZEGT IETS OVER de Vader: dat God geen liefde laat verloren gaan. Pasen zegt iets over Jezus: dat de maat van de liefde mateloos is. Pasen zegt ook iets over de leerlingen: dat er iets ‘gebeurd’ is, waardoor zij van bange wezels krachtige getuigen worden.

Marcus 16, 8 is wellicht de meest correcte voorstelling van wat alle leerlingen in die eerste paasdagen hebben ervaren. De vrouwen komen bij het graf en zien dat Jezus’ lichaam weg is. „Ze vluchtten van het graf weg, bevend van angst. Ze zeiden niemand iets, want ze waren bang.” De verrijzenis is voor de leerlingen een volslagen verrassing. Dood is toch dood! Maar later zeggen ze eenstemmig dat Jezus verrezen is en leeft. Hoe is zo’n ommekeer mogelijk? Tal van verklaringen werden er al gezocht voor die radicale verandering bij de leerlingen. Geen enkele daarvan doorstaat echter een rustige confrontatie met de Bijbelteksten.

Sommige auteurs beweren dat de leerlingen na Jezus’ dood in een soort trance prompt het sterven van hun leider hebben ontkend. In hun opgewondenheid wilden ze iedereen ervan overtuigen dat de Heer tot Leven was gewekt. Misschien hadden ze zelfs het lijk weggestopt en bedrog gepleegd...

Als we echter rustig de teksten lezen, vinden we echter niets van opgewondenheid of ontkenning. Er is alleen stilte en angst. De leerlingen verwachtten geen opstanding.

Anderen hebben het over zelfbedrog. De leerlingen hadden het feit van de dood van Jezus niet kunnen aanvaarden. Ze namen stilaan hun wens voor werkelijkheid. Eerst hoopten ze dat Hij zou verrijzen. Dan praatten ze er met elkaar over. Daarna zei een van hen: „Zou dat echt niet kunnen?” En ten slotte: „Natuurlijk, Hij is verrezen. Alleluja!”

Maar, opnieuw, er is geen enkel spoor van zulke sfeer, want telkens blijkt dat de leerlingen zich de verrijzenisvoorspellingen van Jezus niet herinneren. Die voorzeggingen hadden wel aanleiding kunnen geven tot dergelijke projectie, maar dit is hier niet het geval. De leerlingen hadden Jezus’ dood aanvaard.

Weer andere auteurs zien het ontstaan van het geloof in de opstanding als een bekering van de leerlingen. Ze beseften dat ze Jezus in de steek hadden gelaten. Ze voelden zich daar schuldig over. Ze wilden Jezus’ levenswerk voortzetten en ze gingen overal vertellen dat Hij – als het ware – voortleefde in hun werk.

In de Bijbelteksten echter is er geen spoor van schuldgevoelens. Er is ook geen spoor van een beginnend inzicht, dat van de leerlingen zelf uitgaat. Neen, voor de leerlingen is het angstaanjagend duidelijk: Jezus is dood. Dit is geen slapen-voor-even. Dit is het einde van zijn leven. De leerlingen waren begonnen aan een rouwproces dat naar berusting zou moeten leiden. Als het ooit lukte, zou het veel tijd vragen.

Geen van de vorige verklaringen klopt met de sfeer die we in de evangeliën terugvinden. Er is maar één steekhoudende uitleg voor die totale ommekeer bij de leerlingen. Dat is een gebeuren.

Er moet iets gebeurd zijn. Er moet ‘Iemand’ gebeurd zijn.

De leerlingen lieten Jezus in de steek op Witte Donderdag, maar Jezus laat zijn leerlingen niet in de steek. Hij dringt zich op aan hun wanhoop. De leerlingen klommen niet langzaam op uit de wanhoop. Ze werden er doorheen getrokken.

Dat blijkt ook uit het evangelie dat we vandaag lezen. De elf overgebleven leerlingen hebben zich opgesloten in de Zaal van de Herinnering-aan-de-laatste-maaltijd-met-Jezus. Plotseling staat Jezus in hun midden: „Vrede zij met jullie.” Ze geloven Hem niet. „Dit is een spook. Dit is een geest uit het graf.” Pas als Jezus een stuk vis vraagt om te eten, herkennen ze Hem. Hij is dezelfde en toch zo anders. Hij draagt de wonden nog, maar als gehele littekens. Hij die dit alles doorstond, leeft.

Nu moeten de leerlingen hun geloof waarmaken. Pas dan zullen ze tot het volle besef komen. Jezus maakt van de leerlingen zendelingen: „Ga nu, vertel het: God is sterker dan de Dood. En vertel niet enkel over Mij. Doe mijn Gedachtenis, maak ze waar. Als jullie Mij voortaan willen aanraken, raak dan de wonden aan van miserie mensen. Ik laat jullie daarbij niet alleen. Ik zal niet meer naast jullie lopen over de wegen van het Midden-Oosten en van Europa. Ik zal in jullie wonen. Mijn lichamelijke aanwezigheid zullen jullie bij medemensen moeten zoeken. Mijn in-Wezigheid krijgen jullie.”

Klinkt Pinksteren al even door?